

П. М. ЛІСОВСЬКИЙ

Міжрегіональна Академія управління персоналом, м. Київ

ДИПЛОМАТІЯ ЯК ФЕНОМЕНАЛЬНА МАТРИЦЯ ШЛЯХЕТНОСТІ ПЕРЕГОВОРІВ: ЗАГРОЗИ ТА ЗАХИСТ

Наукові праці МАУП. Серія Політичні науки, 2017, вип. 54(3), с. 15–23

Сучасний інформаційний світ все більше обтяжується міжособистісними, міждержавними та міжнаціональними конфліктами. Зрозумілою є нагальна потреба у протидії цим тенденціям.

Основною метою дипломатії є наукове пізнання як феноменальна матриця шляхетності переговорів, що забезпечує особистість, державу та суспільство. У цьому аспекті дипломатії актуалізуються освіта, наука та виховання як критеріальні конструкти академічного капіталу мудрості на підставі соціогенного створення духовного партнерства. Саме завдяки теоретичним засадам філософії, культурології, релігієзнавства, політології, психології, педагогіки, соціології тощо як міждисциплінарного фокусу повинні вирішуватись означені питання дипломатії.

Сучасні дослідження проблеми дипломатії як шляхетності переговорів у міжнародних відносинах свідчать про нагальність цієї теми.

Зокрема, сферою сучасної інформаційної безпеки, що якісно відображає феномен дипломатії, займалися дослідники Г. Почепцов, В. Ліпкан, Ю. Лісовська, В. Баранівський, В. Остроухов, А. Марущак та ін.

Серед засадничих праць у цій галузі варто виокремити доробки Д. Віко, І. Гердера, А. Тойнбі, Ю. Джеджупи, Н. Лумана, Н. Смарта.

Наприклад, український дослідник В. Остроухов розвиває розуміння дипломатії як нової форми суспільного розвитку проти насилля й терору. Правознавець Ю. Лісовська описує теоретичні засади кібербезпеки в системі інформаційної безпеки, а філософ В. Баранівський розглядає духовну цілісність особистості, що стосується феноменальної суті дипломатії.

Термін “дипломатія” походить від грецького “diploma”, яким називали здвоєні дощечки із написами. Такі дощечки видавали посланцям для підтвердження їхніх повноважень. У своїй основі цей термін стосується ідей і епістемології, оскільки це сфера того, як люди думають і як приймають шляхетні рішення. Тому зрозуміло, що основним об’єктом впливу дипломатії в системі інформаційного захисту постає мовна свідомість в сенсорно-розумових актах риторики мудрого слова. Дипломатія тісно пов’язана з рішенням проблем війни та миру.

У свою чергу, розвиток сучасних засобів і технологій інформаційної війни актуалізує розроблення шляхів протидії спекулятивним технологіям маніпуляції свідомістю, а також розвиток методів управління і захисту інформаційного простору, серед якого гострою на часі є кібербезпека.

Як свідчить історія, ще за умов розвитку давньогрецької демократії закономірно відбувається необхідне усвідомлення риторики як мовного ресурсу дипломатії. Саме в такому красномовному механізмі дипломатії і утримувалась влада. Адже Протигор, що заговорив про слово як про “великого володаря”, піднімає одну з найбільш актуальних у постсучасності проблем — проблему мови і влади, що має суттєве значення для дипломатії як феноменальної матриці шляхетності переговорів. Тому останнім часом і спостерігається зростання уваги до теорії аргументації та методології дипломатичних досліджень.

З огляду на це, якщо в посткласичному розумінні дипломатії важливо усунути невизначеність, а це можливо, вдаючись до дотримання термінологічної конвенції, то в постнекласичному розумінні дипломатії варто було б, на наш погляд, дотримуватись багатозначності й свободи у використанні слів. При цьому саме софістика і відзначається широким використанням пізнавальних прийомів, які виключаються з простору традиційної логіки. Тому багатозначність як вияв “ядерної” семантики, абсурд, доведений до надмірності художніми тропами, метонімії, квазіональність — усі ці прийоми в нетрадиційній логіці мають право на існування в сучасній дипломатії, коли точиться запекла інформаційна боротьба за розподіл природно-енергетичного ресурсу в світовому процесі як на політико-ідеологічному рівні, так і в інших сферах життєвого світу. Саме інформаційні можливості дипломатії з її гуманними намірами сьогодні запроваджені в постсучасному світі, оскільки такі доброзичливі наміри дипломатії повинні врятувати цей світ від суцільних загроз. У цьому розумінні має сукупно діяти постулатна ідея виховання, особливо серед молоді, як єдина інтелектуальна сила побудови суспільства знань для майбутніх поколінь.

Можна стверджувати, що специфіка сучасної дипломатії як феноменальної матриці шляхетності переговорів є прерогативою діяльності спецслужб, зокрема її розвідувальної та контррозвідувальної діяльності. Саме такі інтелектуально освічені люди здатні на “багатоходове мислення в координатах людиноцентризму і людинокосмізму, виявляючи при цьому толерантність, виваженість та поміркованість Людини як “небесного тіла”.

У цьому змісті хочеться звернути увагу на такий важливий момент дипломатії, як пошук істини в її духовному капіталі мудрості, а саме: намагання формувати історичну свідомість та історичну пам’ять окремого народу.

Як вважає відомий мислитель Ю. Джеджупа, в історичних джерелах збереглася згадка про те, що видатний український просвітител, митрополит-філософ Петро Могила благословив Богдана Хмельницького на боротьбу за волю українського народу..

Однак архівна знахідка українського дослідника Юрія Мицика розвіяла ці сумніви. Було виявлено лист турецького султана до Богдана Хмельницького,

датованого літом 1647 року, в якому повелитель Великої Порти дякував козакам за отримані відомості і обіцяв свою підтримку [1, 127–128].

Важливим кроком для дипломатії є її модель (схема, проект), що орієнтується передусім на якість переосмислення смислотворчих горизонтів життєвого досвіду. Зокрема, поняття “проект” застосовується відповідно до положень, які озвучує дослідник С. Кримський: “Проект розраховує співвідношення цілей, перспектив, можливих результатів, структурних затрат, терміну, організаційних заходів та управлінських структур, що поєднує логіко-гносеологічні та соціальні аспекти. За своєю побудовою проект включає такі компоненти:

1. Предиктор (комплекс умов розв’язання певного класу проблем, настановчо-нормативний опис і смисл, “дерево цілей”).
2. Структурно-номологічну схему та її епістемічну карту (чи то у вигляді теорії або окремих теоретичних орієнтирів, чи то у вигляді програмних настанов).
3. Проектор чи формоутворювач (ієрархізована система поетапних дій).
4. Варіативне поле можливих реалізацій з блоками контролю та якості оцінки [2, 221].

При цьому феноменальність як якість переосмислення життєвих імперативів є універсальною характеристикою, що повинна володіти інваріантними властивостями. Адже феноменальні значення матриці можна використовувати для визначення показників якості як інваріантних показників через суспільну комунікацію.

У межах теорії комунікації одним зі шляхетних понять дипломатії є формули контингентності, що гарантують підтримку єдності й утворюються через бінарні коди розрізнення і обмежують простір їх проникнення. Саме така селекція у сфері комунікації тлумачиться Н. Луманом як контингентна: “Через формули контингентності ми хочемо позначити символи або групи символів, які призначені для того, щоб перетворювати невизначену контингентність особливих функціональних сфер у визначену контингентність (Luhmann N. Funktion der Religion. — Frankfurt am Main, 1977). Функція формули контингентності в системі дипломатії полягає в тому, щоб затвердити внутрішню до світу контингентність стосовно зовнішньої контингентності і таким чином зробити її визначальною. Так, наприклад, у християнстві завдяки формулі контингентності діє поняття Бога, як загальносвітовий потенціал подій. Саме у такий спосіб дипломатії стає релевантним релігійна система щодо її бінарних кодів.

Отже, дипломатія як феноменальна матриця — це той сукупний інструментарій, за допомогою якого можна визначати, у якій сфері й для кого здійснюється їх суспільно значуща діяльність. У матриці, яка віддзеркалює сфери (сегменти діяльності та категорії відповідних суб’єктів), використовується система маркерів (тегів), що дає можливість розпізнавати потреби конкретних цільових суб’єктів дій.

Інакше кажучи, дипломатія як шляхетний спосіб вирішення соціального конфлікту в системі превентивних заходів інформаційної безпеки охоплює

всі сфери життя спільноти і призводить до необхідності мудрих рішень, що є критеріальним ресурсом самоздійснення, самовідтворення особистості, держави та суспільства. Тому і використовується матричний спосіб забезпечення людини в сучасній дипломатії як шляхетність переговорів у духовному партнерстві.

Дипломатія як протидія сучасним гібридним війнам

У сучасному міжнародному просторі, який пронизаний катаклізмами у вигляді кліматичних загроз, а також локальними конфліктами (Сирія, Ірак, Турція, Україна тощо), актуального значення набуває синдром гібридної війни. Такий синдром, як певний стан свідомості, охоплює сьогодні значну частину пересічних людей у світовому процесі. Тобто синдром – це вияв у підсвідомих прошарках масової свідомості певного роду ксенофобії, неврозу, психозу, апатії тощо. Головне при цьому – вміти розпізнавати наміри соціогенного впливу на структуру суспільної свідомості: зловмисні чи гуманні. Адже синдром як всебічне соціальне явище формується насамперед завдяки ірраціональним чинникам людської свідомості. Саме в цих емоційно-чуттєвих актах і відбуваються тривалі процеси міфологізації, сакралізації, символізації як інформаційно-генетичні коди наслідування від наших пращурів. Оскільки ці коди (шифри, криптомагія) виявляються в соціальних кризах та інших екстремальних ситуаціях як сукупної матриці, на якій динамічно активізується механізм реалізації відповідного кодування та розкодування інформації.

Сьогодні гібридна війна є різновидом інформаційних війн, основним інструментом якого є військова психологія. На наш погляд, у недалекому майбутньому прогнозується так званий “один у полі воїн”. Інакше кажучи, оптимізується роль людського фактора у таких війнах, а саме: завдяки штучному інтелекту (біороботам, кіберменам) значною мірою зменшиться кількість живої “робочої” військової сили. Такі нагальні умови і сприятимуть зростаючій ролі дипломатів-міжнародників, що повинні володіти технічними знаннями, зокрема у сфері аерокосмічного зв'язку. За цих умов радіоелектронна гра є прерогативою спецслужб ХХ століття. Саме такі дипломати шляхетної конституції особистості повинні працювати радниками з питань таємниць у світових державних міжвідомчих та приватних структурах з добродійними намірами в їхній діяльності. При цьому такий інструментальний критерій синдрому сучасної гібридної війни, як імператив модернізації страху (довічно “ув'язнений” страхом), має як негативні, так і позитивні сторони. Адже таке ксенофобне явище можна перевтілити і в позитивно-лікувальне річчя завдяки народній та академічній мудрості як результат життєвих та наукових знань.

Локальні конфлікти у системі гібридних війн

Варто зазначити, що сьогодні українська земля є полігоном для гібридної війни. Актуальність такої розвідки обумовлена відповідними чинниками, серед яких необхідно виокремити у національній та світовій практиках соціогенний вплив локальних конфліктів на структуру свідомості у системі гібридних війн. З огляду на це філософські, політичні, психологічні, со-

ціальні аспекти локальних конфліктів, що є структурним змістом гібридних війн, перебувають у полі зору таких зарубіжних дослідників: Р. Арона, З. Бжезінського, Р. Дарендорфа, Г. Кісінджера, П. Сорокіна, А. Тойнбі, Е. Тоффлера, К. Уолтци, Ф. Фукуями, С. Хабермаса, С. Хантінгтона, Х. Хофмайстера та ін.

В українській науковій літературі проблеми війни висвітлюються в працях В. Аблазова, А. Маначинського, В. Мандрагелі, Г. Перепилиці, М. Требіна, С. Червонописького та ін.

У цьому розрізі збройне протиборство гібридної війни істотно впливає на важливий компонент міжнародно-політичної системи — державу, яка прагне компенсувати аномальні процеси, що посилюються війною. Тобто повинна зростати регулююча роль держави в усіх сферах життя суспільства, що проявляється запровадженням чи незапровадженням воєнного стану на частині території або по всій країні, створенням надзвичайних органів управління і зосередженням у їхніх руках всієї повноти влади, розширенням повноважень служб безпеки, обмеженням демократичних свобод тощо.

Саме “в умовах збройного протиборства відбувається розширення державного сектору економіки, за рахунок прискороного будівництва військових підприємств, на засоби державного бюджету і посилення процесу зрощення віськово-промислового комплексу з державними структурами, що пов’язано з централізацією політичної влади і підвищенням жорсткості управління економікою і країною загалом” [3, 762].

Отже, синдром сучасних гібридних війн, суттєвою основою яких є збройне протиборство, накладає глибокий відбиток на глобальний імідж міжнародного життя. Тому інтереси захисту країни і ведення саме збройного протиборства потребують дипломатичної консолідації всіх сил народу як прояву її мудрості. При цьому переможців у війнах нового покоління — гібридних не постає, оскільки будь-яка державна система не витримує випробувань сучасною реальністю. Тому вкрай необхідні нові дипломатичні підходи для інформаційного захисту всіх верств населення з боку кожної особи, держави та суспільства.

Феноменологія релігії в дипломатії

Як свідчить історія дипломатії, на початку XVII ст. у Європі загострилися протиріччя між провідними державами. Зокрема, Іспанія і Священна Римська імперія, якими управляли представники династії Габсбургів, прагнули посилити свій вплив у Європі і таким чином відновити панування католицизму. Цьому протистояли протестантські держави Північної Європи та католицька Франція, що значною мірою не бажали зміцнення Габсбургів. Саме у німецьких землях, що нелегітимно входили до Священної Римської імперії, зростали суперечки між католицькими князями Півдня й протестантськими (лютеранськими та кальвіністськими) володарями Півночі й Заходу. Інакше кажучи, для боротьби з Габсбургами протестантськими князями була створена Протестантська унія.

У процесі такої Реформації від католицизму і відмежувався протестантизм (від слова “протест”), що відмовився визнавати владу Папи Римського і став

третім важливим напрямом християнства у вигляді лютеранства і кальвінізму.

Як загальновідомо із соціологічних досліджень, у кількісному вимірі християнство залишається найчисленнішою релігією. За прогнозами дослідників, до 2020 року до різних її конфесій належатиме близько 37 % населення Землі, а в 2050 році — приблизно 3 млрд християн. Водночас вважається, що ера західного християнства закінчується, оскільки у 2025 році стрімке зростання населення Африки і Латинської Америки істотно змінить статистику. З 2,6 млрд християн близько 633 млн будуть жити в Африці, 640 — у Латинській Америці, 460 — в Азії. Тому Європа з її 555 млн посяде лише третє місце.

З огляду на це найпотужнішою ідеологією у міжнародних відносинах є іслам, який (арабською — відданість себе богу, покірність) означає мусульманство, що є однією з трьох найпоширеніших релігій. Іслам виник на початку VII ст. в Аравії. Віровчення викладено в Корані. Характерні ознаки ісламу — фаталізм і фанатизм... Проте за ісламом людина володіє свobodною волею і відповідає за свої вчинки [9, 114]. Адже радикальні мусульманські угруповання, абсолютизуючи одну з настанов релігії — “священну війну” за віру (джихад), прагнуть певним чином протидіяти відповідним нововведенням, що здійснюються не від мусульман. Отже, до представників інших конфесій (“невірних”) продукується нетерпимість. Окремі мусульманські лідери неодноразово закликали до винищувальної війни проти всіх іновірців. При цьому немає вбитих (“кошта”), а є мученики за віру (“шахіди”), немає воїнів і представників племен, а є “моджахеди”, що воюють з “невірними” (“кефірами”) [9, 96].

Таким чином, вбачаючи в модернізації і демократії реальну загрозу своєму існуванню, екстремістські течії прагнуть ізолювати мусульманське співробітництво від дії цих “вірусів”. Тому сьогодні на практиці це виявляється у нескінченному потоці терористичних актів, що увійшли в систему глобальних гібридних війн.

У цьому сенсі слід зазначити, що саме феноменологія релігії в дипломатії як якісне переосмислення феноменів релігії, теології та релігієзнавства викликає численні діалектично суперечливі судження. Адже така феноменологія як сукупна матриця духовних феноменів на рівні особистості, держави та суспільства ініціює дипломатичний шлях до системного аналізу релігії, що є наскрізним для значного кола наукових розвідок.

Зокрема, американський мислитель Н. Смарт, наслідуючи ідеї Е. Гусерля, вважає, що необхідно розмежовувати об’єкти, які є реальними, і об’єкти, які просто існують. У цьому розумінні Бог є реальним для християн незалежно від того, існує ця субстанція чи ні.

Безперечно, поява феноменології певною мірою знаменувала припинення жорсткого протистояння наукового і апологетичного підходів до істинного пізнання релігії. Як зауважує Н. Смарт, засвоєння здатності до наукової рефлексії телеологічною свідомістю, з одного боку, і зниження тиску релігійного авторитету на інтелектуальну діяльність, з другого, забезпечили мож-

ливість “дистанціюватися від власної особистісної позиції, що дало змогу досліджувати релігію доброзичливо і водночас об’єктивно” [4, 9].

На думку Н. Смарт, філософія релігії стає “філософією світогляду”, тобто розширюється з тим, щоб дипломатично охопити різні елементи релігієзнавчої системи. “Вона повинна стати верхнім поверхом будівлі, середній поверх якої утворює порівняльний та історичний аналіз релігій та ідеологій, а нижній — феноменологія, причому не тільки досвіду і дії, а й феноменологія символічного життя людини в цілому” [5, 7].

За таких умов дипломатія як імператив духовного партнерства в феноменології релігії полягає в тому, щоб використати концептуальну модель філософії релігії та релігієзнавства для вивчення значущих, поширених і впливових ідеологій світу — як релігійних, так і світських. Таким чином, наукове релігієзнавство може бути корисним і для вироблення нового світогляду, що враховував би як розмаїття сучасного світу, так і потребу цього світу в дипломатичних поглядах.

Адже феноменологія релігії як якісна дипломатична матриця ідеологічних віросповідань теологічного та світського характерів уможливорює філософію світоглядів, що має бути реалістично пов’язана з дійсно (істинно) існуючими світоглядами. Саме феноменологія релігії здійснює системний аналіз структури та історії різних дипломатичних уподобань на підставі історії і пізнання певної логічної структури цих систем. Тобто простежується дипломатичний характер зв’язку між різними концептуальними моделями шляхетності переговорів. Саме порівняльне вивчення релігії і світських ідеологій є можливим за умов таких загальних фундаментальних ознак, як і релігійні феномени, і світські, що демонструють дипломатичний зв’язок між теорією і практикою в координатах людинокосмізму та людиноцентризму.

Отже, дипломатія як феноменологічна матриця шляхетності переговорів полягає у спробі усунути жорсткі кордони, зокрема між релігійними і нерелігійними типами ідеологій і практик у процесі шляхетних переговорів без постулювання ідеї трансцендентної реальності. У цьому зв’язку духовний сенс благородної дипломатії як шляхетності переговорів можна віднайти в гармонійному єднанні із субстанційно живою Природою. Це може слугувати вдалим інструментом виявлення важливих теоретичних сторін духовних формацій з подальшою дипломатичною констатацією подібностей та відмінностей у змісті різних типів, що можуть бути уточнені і доповнені в силу появи новітніх філософсько-історичних оцінок з огляду сучасних ноотехнологій як благородний прорив у майбутнє.

Література

1. *Джеджуна Ю.* Таємна війна Богдана Хмельницького: історико-документальна оповідь. К.: Молодь, 1995. 224 с.
2. *Кримський С. Б.* Запити філософських смислів. К.: ПАРАПАН, 2003. 240 с.
3. *Лісовський П. М.* Глобальна фінансова криза як депресійний дух часу у сучасному спекулятивному капіталі // “Гілея: науковий вісник”: збірник наукових праць / гол. ред. В. М. Вашкевич. К.: ВІР УАН, 2013. Вип. 69 (№ 2). С. 755–765.

4. *Smart N.* The Phenomenon of Religion [Text] / Smart, Roderick Ninian. London: Macmillan Press, 1973, 157 p.
5. *Smart N.* The Philosophy of Worldviews: The Philosophy of Religion Transformed // Roderick Ninian Smart. Concept and Empathy: Essays in the Study of Religion. N. Y.: New York University Press, 1986. 240 p. P. 17–31.
6. *Лісовський П. М.* Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація: навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 156 с.
7. *Лісовський П. М.* Мудрість народів світу: навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2017. 332 с.
8. *Аблазов В. И., Аблазов И. В., Аблазов К. В.* Афганская арена. Дипломаты и полководцы. Киев, 2012. 768 с.
9. *Червонопіський С. В., Костыря А. А., Сироштан В. Г.* Афганская арена. Военно-политическая спецоперация СССР 1979–1989 гг.: справочник. К. : Межрегиональный издательский центр “Мединформ”, 2014. 452 с.

Лісовський П. М. Дипломатія як феноменальна матриця шляхетності переговорів: загрози та захист. Дослідження в міждисциплінарному фокусі визначає дипломатію як духовне партнерство в сучасному світі, що зумовило гостру потребу в новій філософії серед інших наук. При цьому виявом феноменальних реценцій мудрості є шляхетна конституція особистості. Визначено межі теорії комунікації, в яких одним із шляхетних понять дипломатії є формули контингентності, що гарантують підтримку єдності й утворюються через бінарні коди розрізнення та обмеження в просторі їх проникнення. Розкрито дипломатію як протидію сучасним гібридним війнам, виокремлено у національній та світовій практиках соціогенний вплив локальних конфліктів на структуру свідомості. Історично засвідчено, що саме феноменологія релігії в дипломатії як якісне переосмислення феноменів релігії, теології та релігієзнавства викликає значні дискусії у полі наукових розвідок. Зокрема, “афганська арена” є порівняльним вивченням релігії і “світських ідеологій”, що демонструють діалектичний зв’язок дипломатів і військових у координатах людиноцентризму та людинокосмізму. Прогнозовано подальшу дипломатичну констатацію глобальних ноотехнологій як благородний тренд мудрості в гармонійному єднанні із субстанційно живою Природою, що становить всеосяжне софійне середовище.

Liovsky P. M. Diplomacy as a phenomenal matrix of nobility of negotiations: threats and protection. The dissertation in an interdisciplinary focus defines diplomacy as a spiritual partnership in the modern world, which led to an acute need for a new philosophy among other sciences. At the same time, the noble constitution of the personality is a manifestation of the phenomenal receptions of wisdom. The boundaries of the theory of communication are outlined, in which one of the noble concepts of diplomacy is the formu-

las of contingency that guarantee the support of unity, the differences and restrictions in the space of their penetration formed from binary codes of difference. Disclosure of diplomacy as a counteraction to modern hybrid wars, highlighted in national and world practice, the sociogenic influence of local conflicts on the structure of consciousness. It has been historically proven that it is the phenomenology of religion in diplomacy, as a qualitative rethinking of the phenomena of religion, theology and religious studies, that causes considerable debate in the field of scientific research. In particular, the "Afghan arena" is a comparative study of religion and "secular ideologies" demonstrating the dialectical connection of diplomats and military men in the coordinates of man-centrism and human-cosmism. The further diplomatic statement of global nootechnologies is predicted as a noble trend of wisdom in a harmonious union with a substantively living Nature, which constitutes a comprehensive environment of wisdom.

Лисовский П. Н. Дипломатия как феноменальная матрица благородства переговоров: угрозы и защита. Исследование в междисциплинарном фокусе определяет дипломатию как духовное партнерство в современном мире, что обусловило острую потребность в новой философии среди других наук. При этом проявляется феноменальных рецепций мудрости выступает благородная конституция личности. Определены границы теории коммуникации, в которых одним из благородных понятий дипломатии являются формулы контингентности, гарантирующих поддержку единства, образующиеся из бинарных кодов различия и ограничения в пространстве их проникновения. Раскрыта дипломатия как противодействие современным гибридным войнам, выделено в национальной и мировой практиках социогенное влияние локальных конфликтов на структуру сознания. Исторически доказано, что именно феноменология религии в дипломатии, как качественное переосмысление феноменов религии, теологии и религиозоведения вызывает значительные дискуссии в поле научных исследований. В частности, "афганская арена" является сравнительным изучением религии и "светских идеологий", демонстрирующих диалектическую связь дипломатов и военных в координатах человекоцентризма и человекокосмизма. Спрогнозирована дальнейшая дипломатическая констатация глобальных ноотехнологий как благородный тренд мудрости в гармоничном единении с субстанционально живой Природой, что составляет всеобъемлющую софийную среду.

Надійшла 7 листопада 2017 р.